

cinc mil. I ser això, fabricant de sonets, com era fabricant de mosaics, revela un mateix afany per l'*obra ben feta*, sobretot si mosaics i sonets es fan amb una idèntica perfecció. Ser fabricant de sonets defineix el tarannà d'un home amb el lirisme controlat per la raó (amb el Modernisme contingut pel Noucentisme?), que troba en la obediència a un canon estricte el millor vehicle per a l'esclat del seu pensament.

Ara, al cap de cent anys, és bo de recordar-ho i de recordar-lo.

Guia per a masoquistes

Ramon Alberch i Jaume Fabre, amb el rigor que els caracteritza, han escrit un llibre tan ben documentat com estrany. Es titula *Jardins del barri vell* i és un inventari no exhaustiu dels jardins particulars del nucli històric gironí, amb els plànols, les fotografies i la descripció acurada i detallada d'una vintena d'espais verds amagats entre les pedres: els jardins que floreixen al darrera dels antics palaus i de les cases que, des del nivell de l'Onyar, s'enfilen esglaonadament fins a la muralla de les Pedreres.

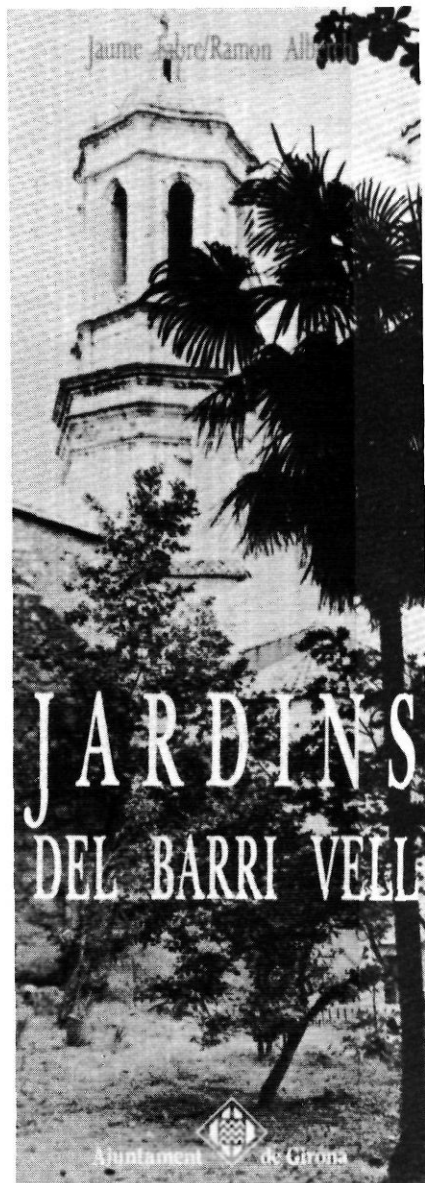
Aquests jardins ocults de Girona són tan antics com les mateixes pedres. Ja al segle disset, quan descriu la ciutat, Roig i Jalpí explica que "*algunas casas tienen dentro de sus paredes muy famosos, frondosos y espaciosos jardines de muy grande recreo y divertimento, con muchos naranjos y otros árboles y plantas para comida y regalo*". Tres segles més tard, Xavier Monsalvatge torna a parlar d'aquests jardins i diu que "la ciutat els amaga recatada, com si temés que les seves esplendoroses pompositats fossin massa vibrants i lluminoses i restessin encant a les pedres". Bonica imatge que dissimula amb bones paraules una realitat menys poètica i més utilitària.

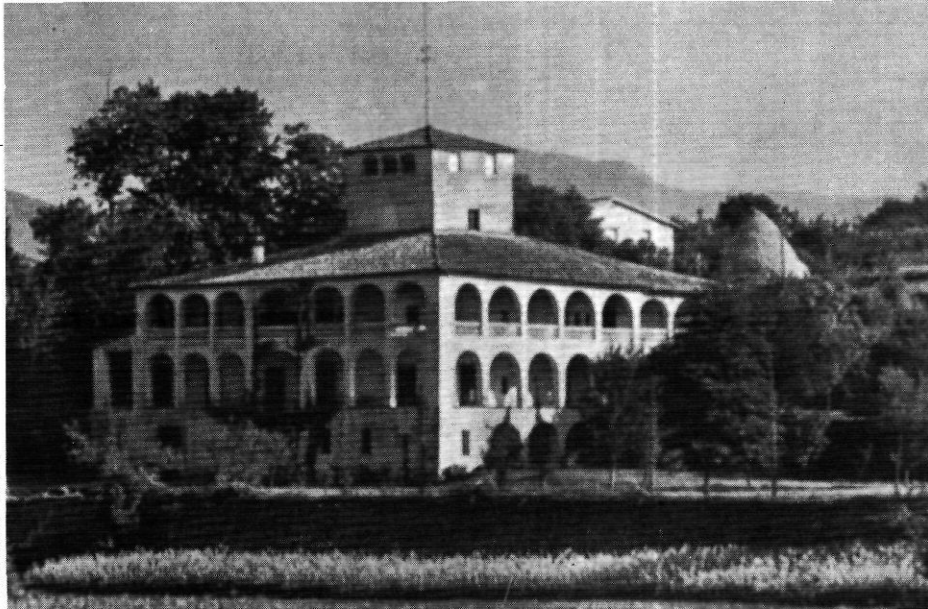
El llibre que apareix ara és una veritable sorpresa. I és estrany, sobretot, que el seu editor, l'Ajuntament, l'hagi inclòs en una col·lecció titulada de *guies urbanes*, quan la immensa majoria dels jardins descrits — amb tres o quatre notables excepcions — romanen impassiblement tancats amb pany i clau, reservats a la intimitat més estricta, i són de visita difícil per als forasters i per als ciutadans que no siguin amics o coneguts dels propietaris. Considerat com l'inventari d'unes existències, el llibre és interessant i instructiu, però presentat com una *guia* esdevé una proposta masoquista digna d'una ment recargolada i perversa. L'ingenu visitant que l'adquireixi i, amb el volum a la mà, intenti fer el recorregut d'aquests indrets, es trobarà una i altra vegada amb la porta pels nassos, reduït a l'exercici d'endevinar, per alguna heura que penja o per la copa d'un arbre que s'enfila, la ubicació d'aquests paradisos vegetals barrats per l'espasa flamígera de la propietat privada.

Arribats en aquest punt, proposo que els propers volums de les guies urbanes municipals ens expliquin una a una, amb tot luxe de detalls, les alcoves dels palaus del barri vell, les cambres de bany dels pisos dels barris nous, les piscines de les torres de les urbanitzacions o altres racons particulars igualment atractius i no menys inaccessibles que, al capdavall, també deuen formar part, en alguna mesura, del patrimoni ciutadà. Així, encara que el lector sàpiga per endavant que no hi podrà entrar mai, estimularà la seva imaginació malaltissa amb la contemplació de plànols i de fotografies, exactament com ara és condemnat a fer-ho amb els impenetrables *Jardins del Barri Vell*.

Un monument anomenat Mas Ventós

Quan les institucions declaren oficialment un edifici particular com a monument històric-artístic, ho fan sovint amb l'oposició dels seus propietaris, i sempre amb la finalitat expressa de protegir i salvaguardar

El Mas Ventós és conegut per la serena elegància de les seves galeries.

allò que tal vegada ells no respectarien. Per això sorprèn que, en el cas del Mas Ventós d'Olot, sigui la mestressa la que demani a la Direcció General del Patrimoni Artístic de Catalunya que la seva casa sigui declarada monument, i insti també de la municipalitat el suport necessari per obtenir aquesta declaració. Es tracta d'una rara —i exemplar— actitud cívica que convindria divulgar per si troba imitadors.

Situat als afores d'Olot, prop de Sant Cristòfol les Fonts, arran del camí que mena a Santa Pau, el Mas Ventós és conegut i inconfusible per la seva arquitectura singular i per la serena elegància de les seves galeries. Els Serveis Tècnics de l'Ajuntament d'Olot, en l'informe favorable a la seva declaració com a Monument d'interès comarcal, diuen que en el Mas “hi radica la contundència i concreció de la seva implantació en el territori, d'una subtil intel·ligència, i la composició arquitectònica amb doble façana, recreada en una rica i complexa seqüència d'espais externs”. Llenguatge generós, però sens dubte massa tècnic per explicar el misteri d'aquesta casa i la seva inefable bellesa, el punt dolç de perfecció assolida per la seva insòlita combinació de línies i volums.

Sortosament, però, el Mas Ventós i el seu entorn han tingut un glossador immillorable en la persona de Joan Teixidor, casat amb la propietària de la casa. Fa uns mesos, al *Quadern d'El País*, el poeta escrivia un article que començava així: “Passo hores i hores a les grans galeries que a dos costats del quadrilàter perfecte de la casa s'obren al paisatge. Les vuit arcades de llavant són una mica feixugues i donen al jardí frondós i al mur negre de pedra volcànica que tanca l'heretat. Tot és com una cambra de verd on canten els ocells i la visió es fa íntima. Les set arcades de ponent són més esveltes i es recolzen graciosament sobre els pilars historiats. Constituïxen un marc precís per a la visió, que ara té molt camp per córrer cap als sembrats i les muntanyes del fons...”

Si els arguments històrics i arquitectònics no fossin suficients —que ho són—, les pàgines admirables que Joan Teixidor li ha dedicat podrien acabar de fer el pes perquè el Mas Ventós assolís la declaració desitjada. Quan una casa ha inspirat tan bona literatura i porta al damunt tanta càrrega afectiva, ja no hi ha dubte que ha esdevingut un veritable monument.

Joan Teixidor, glossador immillorable del Mas Ventós.

El dia que les barques tornin a Pedret

Després de molts anys d'abandó, el barri gironí de Pedret ha tornat a ser atès. S'ha refet la carretera, s'ha salvat el monòlit commemoratiu, s'han plantat arbres i s'han creat jardins. Ara diuen que un petit embarca-